

Studentská vědecká konference a *Sacra*: Libůstky intelektuálních snobů, nebo smysluplné počiny?

Rudolf Havelka, FF MU, Ústav religionistiky

Po tři léta se účastním se střídavými úspěchy SVK a dva roky jsem členem redakční rady tohoto časopisu. Protože dalších ročníků SVK se (snad) již nebudu moci zúčastnit, rád bych se podělil o několik postřehů a pokusil se vyvrátit některé předsudky, které možná někteří z Vás vůči této akci chovají. Protože je SVK v jistém smyslu spjata i se *Sacra*, rozšířím svůj komentář i na toto téma.

Od dob, kdy jsem navštěvoval „obyčejné“ třídy trpěné v rámci výběrových škol, jsem zatížen jistým odporem k „elitkám“ a přespříliš snaživým a vynikajícím jedincům, kteří nemohli chybět na žádné školní akci. Přiznávám se, že ještě před několika lety jsem se vyjadřoval o *Sacra* poněkud pejorativně jako o „béčku *Religia*“ a myslel si své o tehdejší redakční radě *en masse*. O existenci SVK jsem nevěděl.

Můj postoj ke „škole“ jako prefabrikované vzdělávací instituci se od dob středoškolských studií příliš nezměnil a např. můj školitel a *spiritus agens* doktor Papoušek byl často nucen vyhodit mne od zkoušky.

Nicméně aktivity, jako právě SVK, představují něco jiného. Skýtají možnost pracovat na *svém* tématu, prezentovat *své* myšlenky a tyto hájit. Má první práce byla svým způsobem angažovaná a v jistém smyslu i provokativní, stavějící se proti rigidnímu scientistnímu přístupu. Byla opravdu *má*, bez postraních myšlenek na to, aby se líbila komisi. Přes svůj básnivý charakter se relativně dobře umístila a velmi kladně byla přijata kolegy studenty. Předložená práce, je-li originální a dobře zpracovaná, opravdu nemusí být takřkájící „prdácká“ – a přesto má šanci uspět. Dále bych jednoduše poukázal na výhody plynoucí z účasti na této soutěži.

Významným rozdílem mezi seminární prací a prací na SVK je možnost zaměřit se dlouhodoběji na jedno téma a zajistit si spolu s veřejnou prezentací i kvalitní zpětnou vazbu. Myšlenky práce se dají v jistém smyslu „recyklovat“. Tímto nenavádím k plagiátorství. Jen chci naznačit, že nejde o „práci navíc“. Práce na SVK může tvořit jakési kvalitní východisko, skicu, pro větší množství dalších prací, včetně diplomových. Na druhou stranu může být, ve své soutěžní formě, o něco uvolněnější, než práce přímo určená k publikaci.

Veřejná prezentace nepatří obvykle mezi oblíbené kratochvíle, ale je-li autor ve svém tématu zběhlý, nemusí jít o tolik stresující záležitost (kromě potenciální role „zástupce Vesmírných lidí“ v rámci posoutěžních hrátek na česko-slovenském kole soutěže). Navíc jde o dobrou přípravu na účast na řádných konferencích, kterým se nelze v doktorském studiu vyhnout.

Dalším nezanedbatelným profitem plynoucím ze slušného umístění ve školním kole SVK je obdržení stipendia, jehož výše variuje v řádu několika tisíců korun. Tyto prostředky mohou autora ušetřit například týdenního doplňování regálů v obchodním řetězci dle výběru a lze je, mimo jiné, užít i k nákupu další tolik potřebné literatury.

Postup do česko-slovenského kola soutěže skýtá další povyražení. Účastník má možnost porovnat úroveň svého výstupu a výstupů kolegů ze stejné alma mater s pracemi zástupců jiných religionistických pracovišť. V rámci třídní akce se naskýtá mnoho možností poloformálního, či přímo neformálního kontaktu s přítomnými pedagogy, se kterými se našinec po výtce „pobaví“ snad tak u zkoušky.

Je možné, že soutěžící prezentující kvalitní práci navíc bude osloven ze strany členů redakční rady časopisu *Sacra*, a to buď za účelem publikace jeho práce anebo přímo s nabídkou působení v redakční radě. Tímto se dostávám ke druhému tématu tohoto „ohlédnutí“.

Je evidentní, že v rámci našeho ústavu je každý semestr vypracováno několik stovek seminárních prací. Domnívám se, že je velice pravděpodobné, že alespoň někdy má student možnost vybrat si téma, kterému se přímo chce věnovat anebo že jej vypsání téma zaujme natolik, že je zpracuje nadstandardním způsobem. V tomto kontextu mi není příliš jasné, proč je redakční radě *Sacra* nabízeno k publikaci tak málo prací, z nichž velkou část tvoří právě upravené příspěvky prezentované v rámci SVK.

Publikování v *Sacra* skýtá v jistém ohledu stejné výhody, jako účast na SVK. Ačkoli redakční rada dbá na úroveň publikací, je zřejmé, že propustnost je přece jen na nižší úrovni, než u odborných časopisů v silném slova smyslu. Zároveň má ale autor možnost projít standardním oponentským řízením, korekturami a jinými radostmi publikování. Zde si dovolím malý postřeh: Protože je vedení redakční rady velmi kompetentní, má průchod těmito „obstrukcemi“ i vzdělávací charakter. Autor prostě není (zpravidla) přímo a bez dalšího odmítnut, ale je mu doporučeno, co je potřeba na studii vylepšit, jak technicky text zvládnout a podobně.

Myslím, že nemusím podotýkat, že vynaložená námaha se vyplatí, protože jestli se, kromě švestiček ze zahrádky, v akademickém prostředí něco počítá, tak jsou to publikace. Na jejich kvalitu a množství je tázán již zájemce o přijetí do doktorandského studia. V mírnějším smyslu již i ve vyšších ročnících platí, alespoň pro zájemce o další působení v oboru, otřepané úderné heslo akademických pracovníků „*publish or perish*“.

Dovolím si shrnout, že v obou zde vzpomínaných studentských akademických počinech se měrou vyváženou setkávají studentská uvolněnost (protože jde o dobrovolné aktivity na vlastní témata většinou nesvázané s nutností prezentovat výstup grantu) se standardy badatelské činnosti. Je ke škodě zahodit příležitosti, které v nich spočívají.